

Ochotnicza Straż Pożarna w Łędzinach – rys historyczny

110 lat istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w Łędzinach to czas życia i pracy kilku pokoleń Łędzinian, stanowi to na tle kilkusetletniej historii naszego miasta, tylko fragment całej mozaiki dziejów Ziemi Łędzińskiej, lecz jest to fragment barwny, ważny i warty przypomnienia oraz przekazania następnym pokoleniom.

Łędzińska straż pożarna została powołana do życia 14.05.1911 roku. Wtedy właśnie odbyło się zebranie konstytucyjne Ochotniczej Straży Pożarnej w Łędzinach, w którym wzięło udział 54 (pięćdziesięciu czterech) członków. Wszyscy obecni zadeklarowali swoje członkostwo w szeregach OSP. Na tym samym zebraniu wybrano pierwszy zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej w Łędzinach. Pierwszym przewodniczącym i zarazem pierwszym ogniomistrzem został wybrany Oskar Morawiec, jego zastępcą i drugim ogniomistrzem Stefan Handy. Ochotnicza Straż Pożarna w Łędzinach przejęła służbę pożarniczą w oparciu zarządzenie policyjno-porządkowe dla Prowincji Śląskiej z dnia 4.09.1906 r.

Początkowo grupa strażaków ochotników nie miała ani sprzętu, ani pomieszczenia dla siebie. Na posiedzeniu w dniu 18.06.1911 roku, ustalono wysokość składek oraz wybrano lokal Haśnika na siedzibę straży.

Pierwsza wojna światowa spowodowała, że w 1923 roku strażacy musieli zacząć organizować się na nowo. W tym czasie do zarządu należeli: Przewodniczący – Karol Konieczny, Skarbnik – Tomasz Stańczyk, Pierwszy Naczelnik – Oskar Morawie, Drugi Naczelnik – Jakub Hachuła. Ławnikami byli: Karol Mendrowski, Jan Żogała. W Komisji

Rewizyjnej działali: Augustyn Bromboszcz, Wojciech Chromy. Straż w tym czasie liczyła 28 (dwudziestu ośmiu) członków – 15 (piętnastu) czynnych i 13 (trzynastu) wspierających. W 1924 roku wybuchło wiele pożarów: u Haśnika na Wygorzelu, Kowalskiego, Reguły, Stachonia, Hachuły w Smardzowicach paliły się także stodoły Księcia.

13 czerwca 1925 roku w Lędzinach wybuchł groźny pożar, objął posesje Klemensa Lubowieckiego i Jana Dziubanego. Z powodu silnego wiatru pożar szybko zajął sąsiednie zabudowania. Spaliło się osiem domów, pięć stodół, osiem chlewów i kilka wozowni. W akcji gaszenia pożaru brały udział: OSP Lędziny, OSP Urbanowice, OSP Krasowy, OSP Bieruń, OSP Brzezinka, Związek Sikawkowy Smardzowice, Straż Fabryczna Czulów, Straż Kopalni, Straże Zawodowa z Mysłowic, Giszowca i Nikiszowca. Za odwagę okazaną przy gaszeniu pożaru w Lędzinach w dniu 13.06.1925 roku Rada Naczelna Głównego Związku Straży Pożarnych RP nadała list pochwalny Lędzińskim strażakom.

Na Walnym zebraniu dniu 31 października 1926 roku wybrano nowy zarząd w skład którego weszli: Paweł Spyra – Prezes, Jan Tomala – Sekretarz, Ludwik Szczygieł – Skarbnik, Jakub Hachuła – Ogniomistrz, Ryszard Mendrowski – Gospodarz, Jan Żogała i Gracjan Bujar zostali Rewizorami kasy. Na tym zebraniu mianowano Oskara Morawca honorowym ogniomistrzem.

Rok 1931 to ważny rok dla OSP w Lędzinach. Jednostka obchodziła dwudziestolecie istnienia otrzymała nową siedzibę oraz czyniła starania o zakup sztandaru dla jednostki. Jednostka w tym czasie liczyła 44 członków, 21 czynnych i 21 wspierających oraz 2 honorowych.

Lata okupacji to wielka tragedia dla narodu polskiego i także dla lędzińskich strażaków. Wielu druhów stanęło w szeregach Wojska Polskiego, broniąc wolności ojczystego domu. Wielu poległo, inni stracili życie zamęczeni przez hitlerowców. Taki los

spotkał prezesa jednostki Pawła Spyrę. Został zamordowany przez Niemców i wrzucony do rzeki Przemszy. Niemcy zabierali z jednostki kupiony niedawno sztandar. Dzieje tego wydarzenia i ocalenia sztandaru są bardzo zawiłe.

17 marca 1946 roku na Walnym Zebraniu OSP wybrano nowy zarząd. Prezesem został Tomasz Kontny, Sekretarzem – Alojzy Stania, Skarbnikiem – Alojzy Siwek, do komisji rewizyjnej wybrano Franciszka Kaletę, Wilhelma Szumilasa oraz Pawła Chrostka, na Komendanta wybrano Jana Żogałę.

W roku 1956 jednostka dysponowała sprzętem takim jak: syrena elektryczna, drabina Szczerbowskiego oraz motopompa z wyposażeniem. W tym roku rozpoczęto przygotowania do budowy nowej strażnicy. Po kilkuletniej pracy – także pracy strażaków w czynie społecznym – strażacy w 1960 roku otrzymali do użytkowania nową remizę. Trzy lata później jednostka otrzymała samochód gaśniczy GBM Star 26. Później samochód Mercedes, a w 1973 roku samochód terenowy Star 266.

W latach siedemdziesiątych strażacy gasili wiele groźnych pożarów. Należy tu wymienić niektóre: pożary domków fińskich w Hołdunowie, pożar torfowiska w Smardzowicach, lasów zamościańskich, lasów w Kobiórze, Murckach, Ławkach, Maczki Bór, Cielmicach, Imielinie. Strażacy brali udział w likwidacji pożarów w Chełmie Śląskim, gdzie paliło się osiem stodół, a także gaszą pożary w Lędzinach w posesji Koniecznych, Żońów, Kołodziejów, Jurowiczów, Miśków. Jednostka bierała udział w akcji likwidacji pożaru zabytkowego kościoła św. Walentego w Bieruniu. W tym czasie OSP liczyła 40 członków.

W latach siedemdziesiątych w OSP powołano sekcję żeńską, którą tworzyło 11 kobiet. Sekcja żeńska w swym dorobku może poszczycić się zajęciem pierwszego miejsca na zawodach Rejonowych w 1977 roku.

Po śmierci Bolesława Sienkana w 1981 roku, prezesem Jednostki został Bogusław Szarzyński, Naczelnikiem był Paweł Noras.

W roku 1984 dla OSP Lędziny zaczął się nowy rozdział w historii. W obliczu coraz to większych problemów organizacyjnych i technicznych, za sprawą ówczesnych radnych Miejskiej Rady w Tychach – Stanisława Brzeskota i Jana Kasprzyka – w jednostce dojrzała potrzeba zmian. Potrzeba było dużo czasu, aby nakłonić wielu działaczy do zaangażowania się od nowa w sprawy pożarnicze Lędzińskiej OSP.

Dnia 8 września 1986 roku zwołano Walne Zebranie, na którym powołano nowy zarząd. Prezesem został wybrany Władysław Brzozowski, Naczelnikiem – Jerzy Mantaj, zastępcami Naczelnika – Jerzy Płaczek i Ryszard Hachuła, Sekretarzem – Franciszek Bula, Skarbnikiem – Franciszek Kapias, Kronikarzem – Tadeusz Sikora, Gospodarzem – Marian Domagała, później Bolesław Kapustka, członkiem zarządu został Stanisław Brzeskot. Tytuł Honorowego Prezesa nadano druhowi Alojzemu Szostkowi. Na zebraniu przyjęto plan remontu strażnicy. Wobec braku środków od władz miasta Tychy strażacy postanowili wyremontować obiekt w czynie społecznym z własnych środków. W pracach tych szczególnie wyróżnili się druhowie: Bolesław Kapustka, Stanisław Brzeskot, Jerzy Mantaj, Franciszek Bula, Franciszek Kapias, Piotr Patalong oraz Hubert Jagoda.

Dzień 5 grudnia 1987 roku to pamiętna data dla jednostki. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu Prezesa Władysława Brzozowskiego, na wniosek Komendanta Rejonowego Straży Pożarnych w Tychach por. poż. Kazimierza Utraty, Komendant Wojewódzki Straży Pożarnych w Katowicach płk. poż. Tadeusz Baniak przydziela jednostce ciężki samochód wodno-pianowy GCBA -004 marki Jelcz. W 1987 roku jednostka wzbogaciła się również o nowy samochód pożarniczy marki Żuk wraz z motopompą.

W kwietniu 1989 roku w lasach Zamościa wybucha seria groźnych pożarów, strażacy OSP Lędziny ofiarnie stawiali czoła tym zdarzeniom. Za co jednostka otrzymała list z podziękowaniem od Komendanta Wojewódzkiego Tadeusza Baniaka za ofiarną postawę i poświęcenie podczas prowadzonej akcji.

W roku 1990 na Walnym Zebraniu wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli: Prezes – Stanisław Brzeskot, Naczelnik – Jerzy Mantaj, zastępca Naczelnika – Franciszek Bula, Skarbnik – Franciszek Kapias, Gospodarz – Bolesław Kapustka. W sierpniu 1990 roku wybuchł wielki pożar kompleksu leśnego Nadleśnictwa Olkusz. Jednostka OSP Lędziny także brała udział w tej akcji. W liście otrzymanym od ppłk. poż. mgr inż. Zbigniewa Meresa Komendanta Wojewódzkiego czytamy: *„to dzięki zaangażowaniu i ofiarności Waszej jednostki groźny żywioł został opanowany i nie przyniósł katastrofalnych skutków. Za postawę zajętą przez Was Druhowie w czasie tych trudnych dni składam wyrazy podziękowania.”*

W latach dziewięćdziesiątych doszło do rozbudowy strażnicy, jednostka obchodziła swoje 80 i 85 lat istnienia jednostki. W 1992 na zebraniu wybrano Prezesem Andrzeja Wanota, a do zarządu weszli: Jerzy Mantaj, Franciszek Bula, Edmund Szczypior, Henryk Jurowicz, Dariusz Mierny, Franciszek Kapias, Jan Kasprzyk, Bogusław Kapustka. W skład Komisji Rewizyjnej weszli Stanisław Brzeskot, Hubert Jagoda oraz Bogusław Szarzyński. Jednostka otrzymała trzeci z kolei samochód gaśniczy GCBA 6/32 marki Jelcz.

W tej dekadzie strażacy zmagali się z wielkimi żywiołami. W sierpniu 1992 roku wybuchł pożar w kompleksie leśnym w lasach Kosztowy. Jednostka OSP Lędziny stawiała się jako pierwsza na miejscu zdarzenia. Z powodu wielkiej suszy pożar szybko się rozprzestrzenił. W akcji brały udział jednostki OSP z okolicznych miejscowości oraz jednostki zawodowe z Tychów, Mysłowic i Częstochowy.

Rok 1997 przyniósł straszliwą powódź tysiąclecia. Jednostka bardzo aktywnie uczestniczyła w akcji ratunkowej, a później w usuwaniu skutków powodzi.

W roku 2001 (dwa tysiące pierwszym) OSP Łędziny obchodziło swój jubileusz 90 (dziewięćdziesięciu) lat istnienia. Z tej okazji jednostka otrzymała Złoty Medal za Zasługi dla Pożarnictwa oraz Honorowy tytuł Zasłużony dla Miasta Łędziny. W uznaniu zasług za lata służby i ofiarności, zasłużonym strażakom wręczono medale. Złoty Medal za Zasługi dla Pożarnictwa otrzymali: Stanisław Brzeskot, Edmund Żogała, Paweł Noras. Srebrny medal za Zasługi dla Pożarnictwa otrzymali: Piotr Hachuła, Krzysztof Hachuła, Łukasz Oszek, Henryk Hrobok, Henryk Jurowicz. Brązowe medale otrzymali: Franciszek Bula, Alojzy Maślorz oraz Mirosław Leszczyk.

Uchwałą zarządu OSP Łędziny z dnia 17 lutego 2001 (dwa tysiące pierwszego) roku postanowiono powołać do istnienia chór, który nosił nazwę „CHÓR FLORIAN PRZY OSP ŁĘDZINY”. Prezesem chóru został Stanisław Brzeskot, a dyrygentem Joanna Figura. Pierwszy występ chóru miał miejsce na jubileuszowej uroczystości 90-lecia jednostki 20 maja 2001 roku.

Rok 2003 (dwa tysiące trzeci) przyniósł zasadnicze zmiany w strukturach OSP. Na walnym zebraniu wybrany został nowy zarząd, w skład którego weszli: Prezes – Piotr Patalong, zastępca – Piotr Czerniak, Naczelnik – Łukasz Oszek, zastępcy naczelnika – Mariusz Drob oraz Piotr Busek, Sekretarz – Joanna Iwan, Skarbnik – Krystyna Piątek. Nowy zarząd czynił starania o nowy sprzęt i nowe samochody.

Dzięki wielkiemu zaangażowaniu łędzińscy strażacy w 2004 roku otrzymali nowy samochód gaśniczy GLBA 1,5/10 Mitshubishi Canter, później GCBA 4/30 marki IVECO, a w roku 2011 (dwa tysiące jedenastym) został zakupiony GBA 2,5/24 RENAULT MEDIUM 300, piękny prezent na 100 lat istnienia.

W tym historycznym momencie do straży należeli druhowie: Piotr Patalong, Piotr Czerniak, Mariusz Drob, Joanna Iwan, Stanisław Brzeskot, Mariusz Dziura, Piotr Busek, Grzegorz Leisner, Tomasz Jackowski, Łukasz Dudziński, Dariusz Gancorz, Władysław Trzciniński, Jerzy Mantaj, Bolesław Kapustka, Ryszard Hachuła, Łukasz Oszek, Piotr Hachuła, Krzysztof Hachuła, Arkadiusz Losoń, Sonia Hachuła, Andrzej Hachuła, Franciszek Tomiczek, Marek Spyra, Henryk Barcik, Szymon Popiela, Grzegorz Patalong, Dariusz Musioł, Marek Hachuła.

W 2005 roku Łędzińscy strażacy nawiązali współpracę ze strażakami z Bawarii. Organizowane corocznie międzynarodowe obozy szkoleniowe dla młodzieży są zawsze dużą atrakcją i przynoszą wiele pożytku. Łędzińska Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza ciągle działa prężnie i kształtuje młodych ludzi, którzy następnie zasilają szeregi OSP. Niestety ze względu na epidemię Covid-19 w ostatnich dwóch latach nie udało się nam zorganizować wspólnych obozów z FFW Mitterteich.

Rok 2016 przyniósł zmiany w zarządzie OSP. Na walnym zebraniu 24. Stycznia 2016 (dwa tysiące szesnastego) roku wybrano nowy zarząd w składzie: Prezes – Grzegorz Patalong, Naczelnik – Mariusz Drob, zastępca naczelnika – Tomasz Jackowski, sekretarz – Barbara Markiecka, skarbnik – Stanisław Brzeskot. W tamtym czasie dzięki dobrej współpracy z Urzędem Miasta Łędziny oraz z panią Burmistrz Krystyną Wróbel Jednostka nabyła wiele sprzętu i wyposażenia. Zakupiono m. in. sprzęt ratownictwa technicznego, umundurowanie. Ważną inwestycją jaką była nowa droga wjazdowa do remizy.

Rok później – w 2017 – został wyremontowany CBL. Wzięliśmy udział w zawodach sportowo-pożarniczych w Chełmie Śląskim. Od 1 lipca 2019 roku przez kilka dni razem z innymi jednostkami z całego województwa walczyliśmy ze skutkami gwałtownych burz. Z kolei w sierpniu tego samego roku gasiliśmy pożar około 1000 balotów słomy. W

listopadzie 2019 roku jednostka wzbogaciła się o nowy pojazd: lekki samochód ratowniczo-rozpoznawczy Renault Trafic wraz z przyczepką specjalną dwuosiową.

Na początku roku 2020 został wybrany aktualny zarząd OSP w składzie: prezes – Grzegorz Patalong, zastępca prezesa – Tomasz Jackowski, naczelnik – Mariusz Drob, zastępca naczelnika – Mariusz Dziura, skarbnik – Ewelina Niemiec, sekretarz – Magdalena Jackowska, członek zarządu – Marcin Bistyga. W tym samym roku został wyremontowany dach jednostki.

Rok 2021 przyniósł nam już największą od lat liczbę wyjazdów. Sporo z nich związanych jest z akcją szczepienia przeciwko Covid 19. Do tego w ostatnich miesiąca mieliśmy do czynienia z zalewaniem terenów w okolicach ulic Zamkowej i Zamoście. Największym do tej pory jednostkowym zdarzeniem w bieżącym roku był pożaru hali sprężarkowni na terenie zakładu Nitro ERG w Bieruniu.

W ostatnich 5 (pięciu) latach na wieczną służbę przeszli Ryszard Hachuła, Franciszek Bula, Władysław Trzciniński.

Poza działaniami ratowniczo-gaśniczymi strażacy Ochotniczej Straży Pożarnej chętnie biorą udział w cyklicznych akcjach charytatywnych takich jak WOŚP, zbiórki dla schronisk dla zwierząt, ale również sami takie inicjują jak w przypadku zbiórki rzeczy dla pogorzalców ze wsi Nowa Biała. Strażacy dbają o swoją remizę – wiele drobnych remontów zarówno budynku, jak sprzętu i pojazdów wykonujemy swoimi siłami.

Na kolejne lata mamy wiele planów, będziemy się starać, aby je zrealizować, żeby mieszkańcy Lędzin mogli tu żyć i czuć się bezpiecznie.

Na przestrzeni tych 110 lat istnienia przez szeregi OSP przewinęła się ogromna liczba ochotników nie szczędzących sił, zdrowia i czasu dla wspólnego dobra, jakim jest służba dla

bliźnich. Wielu z nich odeszło już na wieczną wartę zapisując się złotymi zgłoskami w historii Lędzińskiej OSP. W ostatnim czasie pożegnaliśmy ..... Na zawsze pozostaną w naszej pamięci, jako wzór bezinteresownego poświęcenia dla bliźnich.

Dla lędzińskich strażaków walka z ogniem i wszelkimi zagrożeniami naszego wspólnego domu jakim są Lędziny, stała się dobrem najwyższym, w myśl hasła na sztandarze naszej jednostki *BOGU NA CHWAŁĘ, LUDZIOM NA RATUNEK.*